

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2011 – Nr. 100.

VRAGEN van de PvdA van mevrouw E. van Lente en de heer R. van der Schaaf betreffende meer en betere huisvesting voor ouderen.
(Binnengekomen: 19 december 2011).

De vooruitzichten voor ouderen op de woningmarkt zijn niet goed. De woningproductie loopt terug terwijl de behoefte toeneemt. Dit laatste komt door de vergrijzing en doordat het aantal verpleeg- en verzorgingshuizen afneemt. Ook in de kwaliteit van ouderenhuisvesting is er sprake van een achterstand. De PvdA maakt zich daarom grote zorgen.

We staan hierin niet alleen. In november heeft het Stedelijk Overleg Ouderenbonden Groningen zijn zorgen geuit richting de raad. Op 9 december bereikte ons een zelfde geluid van de kant van de Ouderenraad. Het SOOG vreest de gevolgen van de scheiding van wonen en zorg die per 2014 binnen de AWBZ zal worden doorgevoerd. De Ouderenraad roept het college op te komen tot een masterplan Ouderenhuisvesting.

De Structuurvisie Wonen 2010-2020 van de gemeente Groningen richt zich nadrukkelijk op drie doelgroepen: jongeren, gezinnen en ouderen. Speerpunt voor ouderenwoningen is hierbij dat we als gemeente willen “zorgen voor meer voor ouderen geschikte en aantrekkelijke woningen waarbij zorg en welzijn goed geregeld zijn”. Daarnaast willen we “ervoor zorgen dat ouderen en mensen met beperkingen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen, het liefst in de eigen woon- en leefomgeving. Dit vereist een goede samenhang tussen wonen, welzijn en zorg.” Uit de in 2007 gesloten overeenkomst Zorgen voor Morgen blijkt dat tot 2015 het aantal verpleeg- en verzorgingshuizen afneemt tot 2015.

De PvdA vindt dat er meer aandacht moet komen voor ouderenhuisvesting. De afgelopen tijd is veel energie gestoken in jongerenhuisvesting. Dit is terecht en moet vooral ook zo blijven. Maar dat is niet het enige probleem op de stedelijke woningmarkt. De PvdA steunt daarom de suggestie van de Ouderenraad om te komen tot een Masterplan Ouderenhuisvesting om het groeiende tekort het hoofd te bieden. Voor de periode tot 2020 moet duidelijk worden wat er qua programma (aantallen en kwaliteit), geld en organisatie nodig is. Voor de uitvoering van dit Masterplan zou de PvdA graag zien dat er een convenant wordt gesloten tussen gemeente, woningbouwcorporaties, zorginstellingen en ouderenorganisaties.

De PvdA heeft daarom aan het college de volgende vragen:

1. Deelt het college de grote zorgen van de PvdA als ook die van SOOG en de Ouderenraad over de positie van senioren op de woningmarkt van nu en in de toekomst?
2. In de Structuurvisie Wonen wordt een beeld geschetst van de woonwensen van ouderen. Wanneer is er voor het laatst onderzoek gedaan naar de woonwensen van ouderen? Is het college het met de fractie van de PvdA eens dat een dergelijk onderzoek regelmatig zou moeten worden uitgevoerd?
3. Wat is de stand van zaken van de ambities uit Zorgen voor Morgen? Hoeveel woningaanpassingen zijn er de afgelopen jaren uitgevoerd en hoeveel nieuwbouw is er gerealiseerd? Hoeveel woningen zijn er nu in de categorieën beschermd, verzorgd en geschikt? Hoe verhoudt dit zich tot het benodigde aantal in de komende jaren, ook in relatie tot de afbraak van het aantal intramurale verzorgingsplekken?
4. Welke gevolgen zal de scheiding van wonen en zorg binnen de AWBZ hebben in Groningen? Hoe gaat het college deze gevolgen opvangen?
5. Op welke manier zijn het SOOG en de Ouderenraad betrokken bij de plannen op het gebied van woningen voor ouderen? Is het college het met de fractie van de PvdA eens dat dit regelmatig onderwerp van gesprek zou moeten zijn tussen de gemeente, de woningbouwcoöperaties en de vertegenwoordiging van de ouderen in Groningen?
6. Wat vindt het college van het idee om te komen tot een Masterplan en een Convenant Ouderenhuisvesting voor de periode tot 2020?

Het college beantwoordt de vragen als volgt:

Groningen, 31 januari 2012.

Inleiding

Wij zijn verbaasd in de berichtgeving van de SOOG en de Ouderenraad. Er wordt een beeld geschetst waarin er geen woningen voor ouderen zouden zijn. De werkelijke situatie is heel anders. Er zijn voldoende woningen voor ouderen in de stad. De slaagkans voor een sociale huurwoning voor ouderen is 97% op de eerste aanmelding. Er bestaat een kwalitatieve vraag naar ouderenwoningen, er komen geschikte ouderenwoningen vrij waar ouderen niet meer op reageren en vervolgens aan jongeren worden toegewezen. In de koopsector en in de middel-dure huur zijn er voldoende woningen beschikbaar in de stad. In de categorie verzorgd wonen is inderdaad een tekort. De transformatie van verzorgingshuis naar verzorgd wonen is nog niet voldoende gestart in de stad. De bewoners voor een woning in deze categorie wonen nu nog in een verzorgingshuis.

Het beeld dat "ouderen hun laatste jaren in eenzaamheid moeten slijten" snijdt ons inziens geen hout. Kijk naar de vele STIP's in de wijken van waaruit steeds meer activiteiten en diensten worden georganiseerd voor en met ouderen door de ketenondersteuners.

Hetzelfde geldt voor de zorg, ondanks de sluiting van de verzorgingshuizen Nebo en

Talma zijn er ruim voldoende intramurale plaatsen. De stad heeft zelfs een te groot aanbod van verzorgingshuisplaatsen, er moet derhalve gesaneerd worden. Verpleeghuisplaatsen zijn er ruim voldoende in de stad, genoeg om zelfs een regionale functie te vervullen.

Zoals de SOOG en de Ouderenbonden weten zijn wij desondanks bezig om allerlei maatregelen te nemen om de situatie te verbeteren. Denk aan het beleid Zorgen voor Morgen en de Wmo nota Samen Sterk in Stad.

Ten aanzien van de vragen:

1. Groningen neemt een aparte positie in t.o.v. het landelijke beeld van de ouderen. Het aantal ouderen in de stad tussen de 55 en de 75 groeit licht de komende jaren maar lang niet zo snel als landelijk het geval is. Het aantal 75 plussers daalt zelfs in de komende jaren in de stad en stijgt pas weer licht vanaf 2025. De afgelopen jaren zijn er veel appartementen gebouwd in de stad, zowel in de sociale huur als in de middeldure huur en in de koopsector. Wij delen uw zorgen en van de SOOG en de Ouderenraad daarom niet. In het kader van "Zorgen voor Morgen" is er veel aandacht geweest voor woningen voor ouderen. Het aantal nultredenwoningen in de gehele stad is voldoende, slechts in enkele wijken is er een tekort. Het aantal woningen in de categorie verzorgd wonen is echter te laag. Verzorgd wonen, ook wel zorg- en aanleunwoningen genoemd, blijft achter omdat er nog voldoende verzorgings-huisplaatsen zijn in de stad. Omdat verzorgd wonen plaats kan vinden in ruime nultredenwoningen leidt dit op voorhand nog niet tot problemen. Met de nodige voorzieningen zoals een alarmering en woningaanpassingen en zorginstelling(en) op afroep, de zogenaamde zorginfrastructuur, kunnen nultredenwoningen worden opgeschaald naar verzorgd wonen.
2. De stad doet mee met het landelijke woonwensenonderzoek waarin ook de woonwensen van ouderen worden meegenomen. Verder zijn er veel landelijke onderzoeken die een goed beeld weergeven over de woonwensen van ouderen. Op wijkniveau worden ouderen bezocht in het kader van het huisbezoek 70/75+. In het huisbezoek wordt met de ouderen een vragenlijst doorgenomen waar naast welzijns- en gezondheidszaken ook naar hun woonwensen wordt gevraagd. Binnen de plangroepen Zorgen voor Morgen in de wijken wordt de vragenlijst opgesteld met alle betrokken organisaties. Zo is bijvoorbeeld in diverse wijken met bewoners en de corporaties, maar ook met de welzijns- en zorginstellingen, een extra aantal vragen opgesteld om de specifieke wensen te horen die ouderen hebben als er een woon-zorgcomplex wordt ontwikkeld. Onderzoek naar de woonwensen wordt dus regelmatig uitgevoerd waarbij ouderen hun invloed kunnen aanwenden bij het opstellen van de vragen.
3. In 2004 is in Zorgen voor Morgen 1 aangegeven wat de opgave is. In 2008 hebben we dit onderzoek herhaald. Bureau Companen heeft voor de stad volgens het rekenmodel van het Kenniscentrum wonen en zorg van Aedes Actis het rekenwerk uitgevoerd. De tabel voor de gehele stad is de volgende:

	Verzorgingshuis (plaatsen)	Verpleeghuis (plaatsen)	Beschermd wonen (plaatsen)	Verzorgd wonen (woningen)	Nultredewoningen corporatie
Vraag 2015	440	660	910	1.635	10.015
Aanbod 2007	1.145	775	740	915	8.175
Aanbod 2007 +plannen	440	830	885	1.005	10.890
Restopgave 2007-2015 (- = tekort)	0	170 meer	-25 te kort	-630 te kort	875 meer

Bron update Zorgen voor Morgen 2008

In 2007 waren er plannen om het aantal verzorgingshuisplaatsen te verminderen naar 440. Slechts een klein deel daarvan is gerealiseerd, op dit moment zijn er nog ca. 900 plaatsen. Lange tijd is er onduidelijkheid geweest over de financiering vanuit de AWBZ. Met de juni-brief van 2011 is helderheid gekomen met betrekking tot de financiering van zorgvastgoed. In de categorie beschermd wonen is de feitelijke situatie dat er voldoende woningen zijn, er is een plus van 125 woningen.

Voor de nieuw op te stellen samenwerkingsovereenkomst Zorgen voor Morgen wordt een nieuwe inventarisatie gemaakt. Dit jaar wordt een nieuwe inventarisatie uitgevoerd, voor de nieuwe samenwerkingsovereenkomst zijn in WMO-verband nog besluiten nodig. De nieuwe overeenkomst verwachten we ook in 2012 maar is afhankelijk van de besprekingen met de deelnemende organisaties.

4. Het kabinet heeft besloten om in 2013 een begin te maken met scheiden van wonen en zorg. De zorgzwaartepakketten (zzp) 1 en 2 worden als eerste uitgevoerd. De zwaarte en behoefte aan intramurale zorg wordt uitgedrukt in zzp's. Aan een zzp wordt een hoeveelheid uren zorg, huur en diensten gekoppeld wat vervolgens een prijs oplevert. Zzp 1 is de laagste trede en zzp 10 de zwaarste. De praktijk in de stad is dat deze zzp's nauwelijks voorkomen in de verzorgingshuizen. De cliënten met deze zzp's wonen dus al in zelfstandige woningen. Met de invoering van deze maatregelen worden geen problemen verwacht.
Het kabinet heeft echter aangegeven stapsgewijs meer zzp's aan te wijzen. Uiteindelijk zal de situatie ontstaan dat een cliënt in een verpleeghuis (ongeveer de zzp's 5 t/m 10) de zorg en de huur van zijn kamer apart zal moeten betalen. De uitvoering hiervan vergt nog veel uitwerking. Zo zal een huurtoeslagregeling ontwikkeld moeten worden voor cliënten met een niet toereikend inkomen. Wij vinden zelfstandig wonen en een kwalitatief goede woning voor ouderen van belang en dat willen we faciliteren. Door vorengenoemde maatregelen zal de exploitatie van de verzorgings- en verpleeghuizen moeilijker worden. De sluiting van de verzorgingshuizen Talma en Nebo moet mede in dit licht worden gezien. Wij zijn bezorgd over de gevolgen, stadjes die met een grote zorgvraag naar verpleeghuizen moeten, krijgen tal van zaken te regelen waar hun hoofd op dat moment natuurlijk niet naar staat.

Wij zijn d.m.v. de G32 in gesprek met het ministerie en de minister over de gevolgen. De gesprekken bevinden zich nog in een pril stadium.

5. De SOOG en de ouderenraad, maar ook de Wmo-raad en de adviescommissie voor gehandicaptenbeleid, worden volop betrokken bij het woningbeleid. Op bestuurlijk en ambtelijk niveau zijn er overlegvormen. In de wijken zijn er de plan- en klankbordgroepen Zorgen voor Morgen waar ouderen zonder meer hun inbreng op dit gebied kunnen geven.
6. Er is al een samenwerkingsovereenkomst (soort convenant) Zorgen voor Morgen waarin is afgesproken wat de opgave per wijk is. De samenwerkingsovereenkomst van 2007 willen we in de komende Wmo-beleidsperiode vernieuwen. In de nieuwe overeenkomst moet de categorie verzorgd wonen voldoende aandacht krijgen zodat ouderen en mensen met een beperking voldoende mogelijkheden hebben om te wonen en (thuis)zorg te kunnen krijgen.